

AZ OPERAHÁZ JUBILÁL

*

A jóvátétel, adósságfizetés, szanalás korát éljük. Minden negyedévben új és új pénzügyi szakértők, bankárok, finanszírok jelennek meg a horizonton, szemrevételezik, megmériék, felbecsülik a nemzeti vagyont. Sikeresnek-e életképessé szanalni a mai Magyarországot? Ki tudná ezt megmondani? Egy azonban bizonyos. Ha sikerül, úgy ez csak annak az egyetlen vagyontételnek a segítségével sikerülhet, amelyet a szakértők tömege figyelmen kívül hagy, amely a merlegben nem is szerepel, amely azonban egymagában is hasonlíthatatlanul nagyobb érték, mint minden ingóságunk és ingatlanunk együttvéve.

Milyen értékek összegének kifejezője ez a vagyontétel? Megmérhetőnek. Mert nem lehet mérni, nem lehet felbecsülni a magyar dal értékét. A magyar tudósok tudományának gazdagságát. A magyar írók képzelését. A magyar feltalálók leleményességét. A magyar művészek alkotóerejét. Nem lehet felbecsülni a magyar nemzet szellemi vagyonát.

Ma este negyven esztendeje annak, hogy a magyar nemzet szellemi vagyonának egyik legdrágább kincse: a budapesti Operaház megnyitotta kapuit a közönség előtt. Az Operaház felépítése 3.298.430 forint és 22 krajcárba került. Fentartására átlag egymillió koronát mindig ráfizetett az állam. Irademes-e megünnepelni egy olyan intézet fennállásának jubileumát, amelyre közel kétfélmilliárd papírkoronát fizet rá az ország?

Már negyven esztendő előtt is akadnak olyanok, akik „a dalmúszínház luxusát helyeselni semmiképpen nem tudták” és ez a műfaj máig sem vesztett ki teljesen. Mit válaszoljunk nekik?

Az Operaház megnyitása, e sorok írójának meggyőződése szerint, éppen olyan nevezetes dátum, mint az első vasuti sínek lefektetésének, az első

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Fodor Gyula*

Cím: *Az Operaház jubilál*

Forrás: *Esti Kurir*

Br
(Hely)

1924. 9. 28.
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

792

Hely

Opera

Idő

"1924"

Személy

Helyszám

távírókészülékek felszerelésének, az első telefonvezetékek bekapcsolásának, az első rádió-állomás működésbe helyezésének időpontja Magyarországon. Az Operaház felvevő-állomás ama szöveg számára, amelyeket a szenvedő emberiségnek a legnagyobb lángelmék küldtek távoli országokból és távoli évszázadokból. Az Operaházon keresztül, e nagyszerű apparátus segítségével szerezhett tudomást a kis magyar glóbus a nagy nemzetek kulturájáról, mert a nemzeti kultúra semmijéle más műfajban oly tökéletesen nem fejeződik ki, mint az operában, amely minden műfaj közül a legösszetettebb, a legbonyolultabb, tehát — a spencerherberti törvény szerint — a legfejlettebb is, összefoglalása az összes művészeteknek. Az Operaház a nemzetekre bómlott emberiség érintkezésének épp oly szerve, mint a vasut, a gőzhajó, a távíró, a rádió, a repülőgép.

De nemcsak felvevőállomás, hanem leadó is egyben. Általa is szerez tudomást a világ arról, hogy élünk, vagyunk és nem estünk ki abból a kulturaközösségből, amely a nyugati nemzeteket mégis csak összefűzi. Amint az Isten tiszteletének szertartásai ugyanazok a világ minden részében és összefűzik idegen nemzetek fiait is, azon mód az isteni lángelmék: a hasonlíthatatlan Mozart, a tragikus Beethoven, a költő Bizet, a romantikus Wagner, a lírai Debussy kultusza is összefűzi az emberek millióit s nekünk nem takarékoskodni kell ama kapcsolatok ápolásával, melyek bennünket az emberiség egyeteméhez fűznek, de növelni kell azokat. Ezen felül azonban fenn kell tartani az Operaházat azért is, mert rajta keresztül elküldhetik üzeneteiket a nagyvilágba azok a mesterek, akikben ezidőszert a magyar nemzeti génusz a legtökéletesebben megnyilvánul.

Abban a szerencsében van részünk, hogy kortársai lehetünk néhány nagy alkotóművésznek, akiket vigasztalókul adott a Sors e végzetes napokra. Ha semmi másért: fenn kellene tartanunk az Operaházat azért, hogy az nagy zeneköltőink, egy Bartók Béla, Doh-

nányi Ernő s ha színpadi zenét irnak: Kodály Zoltán, Weiner Leó rendelkezésére álljon. Csehország először muzsikájával győzte meg a világot arról, hogy kulturnemzet és a muzsika bizonyult olyan hódító eszköznek, mint a fegyverek.

A negyvenéves Operaházban visszatükröződik Magyarország letűnt legszébb harminc esztendejének s az utolsó — sajnos — „történelmi” éveknek képe. Az Esti Kurir eddig két ízben is foglalkozott az Operaház multjával. Az elmondottakhoz még egy hozzáténnivalója van. Ez a műintézet változatlanul megőrizte ama nagy idők szellemét, amelyben felépült. A gyűlölet, a napi politika sara soha nem tapadt márványfalaihoz, nem az embereket egymástól elválasztó viszályos szelleme, hanem a művészet jegyében való egyesülés gondolata munkált benne az elmult esztendő-

ben is, amelyekben sok kiváló szellem tántorodott meg s lett a gyűlölet apostolává. Az Operaház erkölcsi integritásának megvédésében előljárt ifjabb Wlassics Gyula báró, a főigazgató, aki méltó nevéhez. És abban, hogy e gazdaságilag nehéz időkben e kényes szervezet aránylag jól teljesítette feladatát, döntő szerepük volt munkatársainak, Kerner Istvánnak, a magyar zenei élet great old manjának, Márkus Lászlónak, a színpad gazdag képzelő, nagykulturájú és színmagyar egyéniségű művészenek, Vidor Dezső titkárnak, aki Sauerként játszik az adminisztráció klaviatúráján és Csávojszkinak, aki a nervus rerum director hálátlan szerepét játssza a színházban már évek óta en suite és akinek a ceruzája alatt Wotan bucsuja kiadási többletté és Izolda halála egyenleggé változik.

Fodor Gyula.